

Vijesti iz Bruxellesa

Broj 44, 22.01.2010.

UVODNA RIJEČ

Poštovani čitatelji,

Pred vama je prvo izdanje newslettera Ureda hrvatskih regija u 2010., za koju se nadamo da vam je uspješno započela i da će se tako i nastaviti.

Počevši od ovog broja, uvodimo jednu novu rubriku, a ona će se baviti žargonom Europske unije u njegovoj verziji na engleskom, koji se zapravo pretvara u jezik svoje vrste, popularno nazvan Europeak. Nadamo se da će vam i ona poslužiti kao izvor korisnih informacija, a vrlo rado ćemo u njoj obraditi i pojmove na vaš zahtjev.

Vijesti

Austrijski kandidat za povjerenika Europske komisije za regionalnu politiku, **Johannes Hahn**, prema riječima predsjednice parlamentarnog odbora za regionalnu politiku i bivše povjerenice za regionalnu politiku, Danute Hübner, impresionirao je članove Europskog parlamenta svojom "sposobnošću i znanjem", tijekom saslušanja 14. siječnja. Hahn je tom prilikom navo da će u nadolazećim godinama staviti naglasak na istraživanje i inovativnost.

Hahn, koji je tijekom svoje političke karijere bio član regionalne vlade Beča te ministar za znanost i istraživanje, odgovarajući na pitanja parlamentaraca izjavio je kako regionalna politika predstavlja uspješan primjer u Europskoj uniji i trebala bi biti zadržana kao prioritet Zajednice.

Što se tiče proračunskih pitanja, Austrijanac je rekao kako će se boriti za sličan udio u proračunu EU-a, koji određuje da više od trećine europskog novca ide za regionalnu politiku, no upozorio je da nema jamstva da će u tome i uspjeti.

Navodeći potrebu da se ciljevi regionalne politike usklade s općom EU 2020 strategijom, kazao je parlamentarcima kako će usmjeriti više regionalnih fondova u inovativnost, istraživanje i obrazovanje.

Hahn, rođeni Bečanin, posebno se osvrnuo na pronalaženje novih politika za urbane sredine, usmjerenih na poboljšavanje doprinosa europskih gradova ciljevima regionalnog razvoja. Različiti gradovi suočeni su s različitim izazovima, argumentirao je, pa je potrebna proaktivnija urbana

politika kako bi se regionalne gradove uključilo u proces planiranja.

S time se složila i Hübner, ističući kako EU, unatoč poboljšanjima tijekom proteklih godina, još nije delegirala dovoljno ovlasti na gradove.

"Komisija nije uspjela uvjeriti države članice da financiraju specifične programe za gradove", dodala je, nadajući se da će se to promijeniti za vrijeme Hahnovog mandata.

Hahn je, također, zagovarao poboljšanja u politika okoliša u urbanim sredinama, s obzirom da "gradovi troše mnogo energije".

"Preusmjeravanje sredstava prema energetski efikasnim domaćinstvima moglo bi biti jedno od rješenja", rekao je.

Austrijanac je više puta spomenuo potrebu za integriranim pristupom, obrazlažući da neće biti moguće dalje razvijati regionalnu politiku "ukoliko ne usvojimo model zajedničkog upravljanja".

Njegov san, izjavio je, jest da naposljetku sva kontrola financijskih operacija za dodjeljivanje sredstava bude na nacionalnoj razini, što bi omogućilo Komisiji da se fokusira na pitanja veće širine koja se tiču budućnosti regionalne politike.

Međutim, dodao je kako se to može obistiniti samo ako u svim EU regijama postoji dovoljna razina upravljanja i revizijskih sustava, nešto što slijedom zajedničkog dogovora sada nije slučaj.

Hübner ovo smatra dobrom strategijom, naglasivši da "se mora voljeti ovaj posao kako bi se u njemu uspelo".

Johannes Hahn

Štefan Füle, kandidat za povjerenika za proširenje i susjedske odnose, tijekom saslušanja u Europskom parlamentu, 12. siječnja, u svom uvodnom obraćanju

Vijesti iz Bruxellesa

kazao je kako proširenje predstavlja "mnogo više od političkog portfelja".

Füle je, također, naglasio da će svojim aktivnostima znatno pomagati Catherine Ashton, novoj visokoj predstavnici EU-a za vanjske poslove, izjavivši da će zajednički raditi za opće dobro EU-a. On je, ipak, pojasnio kako će on odgovarati samo Parlamentu, dok će Ashton biti odgovorna i Parlamentu i državama članicama Europske unije.

Otkrivajući načela kojima će se voditi u svojoj politici, Füle je kazao kako će razviti *tailor-made* odnose sa zemljama kandidatima za članstvo, kao i onima u širem susjedstvu EU-a.

Ustvrdio je kako je najveći problem proširenja dosad bio nedostatak komunikacije, a ne nedostatak djelovanja.

Njegov prijedlog rješenja jest da se proširenje učini "više političkim", putem poticanja EU političara da se vrate svojim matičnim zemljama i objasne im dobrobit proširenja.

Füle je jasno izrazio svoju namjeru da nastavi pregovarački proces s Turskom.

Prisiljen komentirati Zapadni Balkan, gdje bi se trebao odvijati sljedeći val proširenja, Čeh je priznao da Bosna i Hercegovina i dalje predstavlja najproblematičniji element EU agende, pozitivno ocjenjujući položaj Srbije na putu prema EU.

Naglasio je da hrvatski ulazak u EU neće uzeti zdravo za gotovo. "Sva se poglavlja *acquisa* moraju poštivati, bez ijedne iznimke", rekao je, referirajući se na 80 000 strana europske legistlave.

Štefan Füle

Prema nedavnom **istraživanju**, provedenom od strane **Platforme za nadzor Lisabonske strategije**, koja djeluje u okviru Odbora regija, gotovo sva regionalna tijela uvela su **mjere za borbu protiv krizom uzrokovane recesije**, no u tome je bilo vrlo malo usklađenosti, što je dovelo, za neke, do osjećaja izoliranosti.

Istraživanje se bavilo implementacijom na terenu Europskog plana za gospodarski oporavak, iz perspektive lokalnih i regionalnih autoriteta Europske unije.

Dužnosnici Odbora regija požurili su se istaknuti da istraživanje, koje sadrži odgovore od više od 70 EU regija i gradova, ne bi trebalo smatrati prikazom cijele slike EU-a. No, ono ipak baca loše svjetlo na glavne trendove koji reflektiraju aktualne probleme s kojima se suočavaju regije i gradovi.

Sve u svemu, čini se da su lokalna i regionalna tijela imala mogućnost brzog pristupa "kriznom" novcu EU-a, koristeći strukturne fondove na "ubrzani način", kao dio Europskog plana za gospodarski oporavak. Čak štoviše, gotovo sva tijela koja su sudjelovala u istraživanju, njih 85%, kazala su kako su uvela vlastite antikrizne mjere, uglavnom u svrhu borbe s nezaposlenošću, kroz povećane izdatke za socijalnu dobrobit i podršku malim i srednjim poduzećima.

Europski socijalni fond i Europski fond za regionalni razvoj bili su glavni pokretači za poduzimanje navedenih koraka.

No, prema riječima jednog od članova Platforme, unatoč poduzetom vidljivo je da među regijama ili nema usklađenosti ili je ona vrlo slaba.

Kazao je kako se regije osjećaju usamljenima, posebice kad su suočene sa specifičnim problemima koji nadilaze njihove sposobnosti – s neuspjehom bankovnog sustava i nemogućnošću malih i srednjih poduzeća za dobivanje kredita kao istaknutim područjima gdje bi usklađeni naponi rezultirali dodanom vrijednošću.

Bez koncentrirane akcije, opća načela Europskog plana za gospodarski oporavak ne prilagođavaju se dobro specifičnim situacijama, a komuniciranje građanima je teže.

Ukratko, istraživanje otkriva kako građani nisu upoznati s mjerama Europskog gospodarskog plana

Vijesti iz Bruxellesa

za oporavak, ili pak, ako su svjesni njegovog postojanja, ne vide njegovo djelovanje na terenu.

Ovo nije specifični nedostatak Europskog plana za gospodarski oporavak, već potvrda ranije postojećeg problema, koji pruža daljnje dokaze za ranije utvrđenu manu koja je iznesena u osvrtu na Lisabonsku strategiju, a to je: nedostatak višerazinske vladavine.

Percepcije gospodarstva i zaposlenosti za 2010. u europskim regijama vrlo su pesimistične, zaključuje se u istraživanju.

U Madridu je, 21. siječnja, službeno pokrenuta **Europska godina borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti**, pod sloganom "Zaustavimo siromaštvo sad!"

Aktualni statistički podaci pokazuju kako 17% ljudi diljem EU (gotovo 80 Europljana) trenutno živi ispod praga siromaštva.

Dok nezaposlenost nastavlja rasti diljem EU-a, vremenska određenost upravo ove godine čini se prikladna, kako je istaknuo španjolski premijer José Luis Rodríguez Zapatero, obraćajući se Europskom parlamentu 20. siječnja riječima "Vrlo sam svjestan ozbiljnih posljedica koje je kriza uzrokovala u svijetu i u Europskoj uniji: osam milijuna ljudi više bez posla, od kojih su mnogi od njih, baš u mojoj vlastitoj zemlji".

Zapravo, odluka da se 2010. proglasi Europskom godinom borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti, donesena je prije gospodarskog pada.

Kako god bilo, "borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti čini sastavni dio izlaska iz krize", naglasio je predsjednik Europske komisije, José Manuel Barroso. "Prečesto upravo oni koji su najranjiviji u društvu budu najjače pogođeni učincima recesije", kazao je.

Barroso je nastavio ustvrditi kako će borba protiv siromaštva biti nastavljena i nakon što završi ova godina u fokusu, te će, također, biti uvrštena u dugoročno planiranje.

Vladimír Špidla, uskoro bivši povjerenik Europske komisije za zapošljavanje, socijalna pitanja i jednake mogućnosti, istaknuo je kako se "jedna od šest osoba u Europi dnevno suočava s problemom spajanja kraja s krajem, ali siromaštvo može, također, pogoditi i nas ostale – i naša društva u cijelosti".

Naglasio je, također, da "dok se većina instrumenata za suočavanje sa siromaštvom nalazi na nacionalnoj razini, tri četvrtine Europljana očekuju pomoć Europske unije".

"Europska godina stavlja ovo pitanje na vrh agende, kako bi Europa u cijelosti mogla udružiti snage za borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti", zaključio je.

Proračun od 17 milijuna eura predviđen je za kampanje podizanja svijesti na europskoj i nacionalnoj razini, kao i za stotine nacionalnih projekata vezanih za različite nacionalne prioritete.

Komunikacijska kampanja će uključiti dva "središnja" tjedna, u svibnju i u listopadu, kada će se različita događanja na nacionalnoj razini upriličiti na usklađen način. Godina će završiti svečanošću u Bruxellesu, 17. prosinca, pod okriljem belgijskog predsjedništva.

Jeste li znali

Prema nedavno objavljenoj studiji, **sjevernoeuropske regije jedne su od najinovativnijih** na kontinentu, dok one u južnoj i istočnoj Europi pružaju šarolikiju sliku.

Regije u Švedskoj, Danskoj, Finskoj, Norveškoj, Velikoj Britaniji, Njemačkoj, Belgiji, Nizozemskoj i Austriji najinovativnije su u Europi, prema Tablici regionalne inovativnosti za 2009. koju je objavio Institut za zaštitu i sigurnost građana, koji se nalazi u Italiji, zajedno sa Sveučilištem u Maastrichtu i Europskom komisijom.

Vijesti iz Bruxellesa

Tablica obrađuje stupanj inovativnosti diljem 201 regije u EU i Norveškoj. Uzima u obzir faktore kao što su postotak populacije sa sveučilišnom diplomom, koliko država i poslovni sektor ulažu u istraživanje i razvoj, stupanj širokopojasnog pristupa, inovativna mala i srednja poduzeća koja surađuju s drugima, zaposlenost u uslugama temeljenim na znanju.

Dijeli regije u pet različitih grupa inovatora: visoki, srednje visoki, prosječni, srednje niski i niski.

U Francuskoj, regije su stupnjevane od srednje-niskih do srednje visokih, s dobrim performansama klastera oko Pariza, kao i na jugozapadu i istoku. Estonija, Irska i Slovenija, također su postigle srednje visoki stupanj.

Španjolska, Italija i Češka su najheterogenije države, gdje učinci variraju od nižeg do srednje visokog stupnja. U Španjolskoj, velikom primatelju EU fondova, neke regije su poboljšale svoje rezultate između 2004. i 2006: Katalonija, Valencija i Baleari. Ove regije fokusirale su se na privlačenje EU pomoći za inovativne projekte.

Ali Grčka i Poljska, druga dva velika primatelja EU fondova, nisu postigle veliki napredak na inovacijskom polju. Njihove regije svrstavaju se u niski i srednji rang. Rumunjska i Bugarska, koje su u EU ušle 2007., također su ovoj grupi.

Upitan uzima li Europska komisija u obzir ovu tablicu prilikom odobravanja regionalne pomoći za te zemlje, glasnogovornik povjerenika Opće uprave Europske komisije za regionalnu politiku, Dennis Abbot, kazao je da su kriteriji uglavnom bruto domaći proizvod, gustoća naseljenosti i stopa nezaposlenosti.

No, dodao je kako je tablica ipak važan instrument za pomoć regijama i državama članicama kako bi se fokusirale na inovativnost te kako će studija zasigurno imati određen učinak na budućnost regionalne politike, s obzirom na pokazuje stratešku važnost inovativnosti.

Što se tiče Odbora regija, savjetodavnog tijela EU-a, ova tablica naglašava važnost suradnje s poslovnim sektorom, posebice s malim i srednjim poduzećima.

"Lokalna i regionalna tijela imaju važnu ulogu u poticanju inovativnosti, s obzirom da ona izričito ostaje jedna od njihovih nadležnosti", kazao je Luc van den Brande, predsjednik Odbora regija.

Istovremeno, stručnjaci kažu da bi podaci trebali utjecati na reformiranje regionalne politike EU-a, jer ističu činjenicu da su rezultati kohezijske politike EU-a mješoviti.

Regionalna predstavništva u Bruxellesu

Povodom pregovora o suradnji koje je Ured hrvatskih regija započeo kao vodeći partner ovogodišnjeg regionalnog konglomerata za Otvorene dane regija i gradova, ovoga puta predstavljamo vam nizozemsku regiju **Twente**, koja je smještena na istoku ove Belgiji susjedne zemlje.

Twente obuhvaća najurbaniji i istočni dio provincije Overijssel, te je omeđen rijekama Regge i Dinkel, granicom s Njemačkom i provincijom Gelderland.

Tri najveća grada ove regije su Enschede, Hengelo i Almelo.

Briselski ured ove regije ima dvoje zaposlenih, a osnovan je 2006. g.

Partner je sljedećih mreža: EUROCITIES, SURF (Interreg IVB), CIVITAS, LMP.

Kao prioritete europske politike navode regionalni razvoj, istraživanje te okoliš.

Kontakt: info@regiotwente.nl

Vijesti iz Bruxellesa

Iz događanja za siječanj i veljaču 2010. izdvajamo

New institutional set up of the European Presidencies and the priorities of the Spanish Presidency particularly in the field of regional policy – brifing doručak u organizaciji Skupštine europskih regija

Implementing the Lisbon Treaty – challenges and opportunities, 27. siječnja – brifing u organizaciji Europskog političkog centra

EU 2020 – Regional Actors for Growth and Innovation, 3. veljače – konferencija u organizaciji Skupštine europskih regija i organizacije EUROCHAMBRES

Program usavršavanja u Uredu hrvatskih regija

Ured hrvatskih regija provodi sustavnu edukaciju javnih službenika/ nacionalnih stručnjaka organiziranjem sastanaka po specifičnim temama od interesa u Europskoj komisiji, Europskom parlamentu, regionalnim predstavništvima, udruženjima te pohađanjem seminara, konferencija i radionica.

Od 14. do 18. prosinca 2009. u Bruxellesu je boravila gđa **Majda Rubić**, djelatnica Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva (Viša upravna savjetnica, Odjel za prekograničnu suradnju, Sektor za regionalni razvoj i prekograničnu suradnju), a u svrhu upoznavanja s radom Odbora regija i održavanja sastanaka na temu njegovog utjecaja ne države članice i Hrvatsku. Također, ovaj posjet bio je prilika za pobliže upoznavanje s radom Ureda hrvatskih regija te razmatranje mogućih prilika za zajedničku suradnju.

Majda Rubić u Europskom parlamentu

Od 17. do 20. prosinca 2009. u Bruxellesu su boravile gđa **Daina Glavočić** i gđa **Julija Lozzi – Barković**, u ime Grada Rijeke i njegovog priključenja Mreži secesijskih gradova. U nastavku slijedi izvještaj.

Na nedavno održanoj generalnoj godišnjoj skupštini Reseau Art Nouveau Networka u Bruxellesu, Rijeka je prvi hrvatski grad koji je primljen u članstvo ove međunarodne mreže koja okuplja gradove bogatog secesijskog naslijeđa.

O ovom važnom događaju informirale su članice inicijalne grupe Julija Lozzi-Barković i Daina Glavočić, koje su svojim djelovanjem vezane uz riječki MMSU i Odsjek za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta u Rijeci, a u inicijalnoj grupi bila je i Jasna Rotim Malvić.

Ovim povodom Lozzi-Barković podsjetila je na sve dosadašnje napore u senzibiliziranju javnosti za secesijsku baštinu, te istaknula da je Rijeka među vodećim gradovima u smislu, dokumentacije i valorizacije ove građe. Nakon važne izložbe 'Arhitektura secesije u Rijeci' sad je ponovno došao trenutak, da se skrene pažnja na ovu vrijednu baštinu, smatra Julija Lozzi-Barković.

- Secesija je izuzetno atraktivno naslijeđe koje se i medijski vrlo zanimljivo može prezentirati. Isto tako treba skrenuti pozornost da je dosad malo učinjeno u pogledu zaštite, konzervacije i prezentacije ove baštine. Situacija na terenu dosta je loša. Zato smo smatrali da je primjereno da ovu temu podignemo na međunarodnu razinu. Dvije krovne organizacije koje se time bave su Reseau Art, Nouveau Network u Bruxellesu i Art Nouveau European, Route u Barceloni.

Tu su međusobno povezane organizacije, pa je naša inicijativa bila da se priključimo tim asocijacijama. Podršku u našoj nakani dale su nam koordinatorica mreže RANN Elisabeth Horth i članica uprave mreže Breda Mihelić, koje su prošle godine posjetile Rijeku te stekle uvid u riječku secesijsku arhitekturu. Na generalnoj skupštini uz Rijeku su se kandidirali Palermo, Budimpešta, Varese, Beč i Lodz, ali su fizički bili prisutni samo predstavnici Rijeke i Budimpešte, Rijeka je jednoglasno podržana - osvrnula se Lozzi-Barković.

Podsjetivši da je do kontakta sa stručnjacima iz Europe i svijeta došlo prilikom kolokvija održanog u njemačkom Bad Nauheimu 2008. godine, Daina Glavočić istaknula je podršku Grada Rijeke, Primorsko-goranske županije i Ministarstva kulture inicijativi za pridruživanjem međunarodnoj mreži secesijskih gradova. O važnosti promocije

Vijesti iz Bruxellesa

secesijskog-graditeljskog naslijeđa u razvoju urbanog turizma Rijeke govorila je Nataša Mandić iz Odjela gradske uprave za poduzetništvo, a jedna od ideja je da se i u Rijeci uvede ruta koja bi zainteresirane vodila po najznačajnijim secesijskim lokacijama. Pridruživanje Rijeke RANN-u poticaj je i drugim hrvatskim gradovima da se uključe u ovu međunarodnu mrežu.

lijeva na desno: Nataša Mandić, Daina Glavočić, Julija Lozzi - Barković

Pregled održanih sastanaka, seminara i konferencija

European growth and jobs in 2010 naslov je političkog dijaloga, održanog 14. siječnja, u organizaciji Europskog političkog centra, u okviru aktivnosti programa Europska politička ekonomija.

Nedavno smo zabilježili stabilizaciju u europskom rastu i zaposlenosti, iako su EU gospodarstva "i dalje krhka", zaključili su govornici na ovom događanju.

Prognoze stručnjaka za 2010. bile su relativno sive u svjetlu "brojnih konkurirajućih izazova" s kojima se suočavaju europska gospodarstva.

Uzimajući u obzir mali doseg monetarne politike i "neurednu" fiskalnu politiku, stručnjaci pozivaju na hitnu konsolidaciju kako bi se razine dugova vlada stavile pod kontrolu i kako bi se obnovilo tržišno povjerenje, nazivajući to "socijalno ispravnim potezom".

Ured hrvatskih regija prisustvovao je, 18. siječnja, sastanku vezanom za **aktivnosti** koje će se tijekom 2010. održavati u **organizaciji Odbora regija**.

Ključne teme kojima će se tijekom ove godine baviti Odbor regija jesu sljedeće:

- EU 2020
- Kohezijska politika poslije 2013
- Klimatske promjene
- Ekonomski oporavak i regije

Što se tiče važnijih događaja u organizaciji ove institucije izdvajamo:

Proljeće - Povelja gradonačelnika – godišnje događanje

13. travnja - Forum na temu makroregija

8. lipnja - Društvena inovativnost na lokalnom i regionalnom nivou

4. - 7. listopada - Otvoreni dani regija i gradova

13. - 14. listopada - Komunicirajući Europu

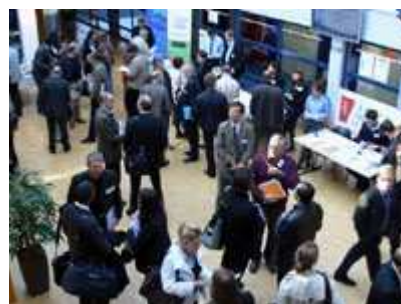
30. studeni - 1. prosinca - Decentralizirana suradnja za zemlje u razvoju

Također, kao i svake godine dosad, Ured hrvatskih regija sudjelovat će u organizaciji **Dana otvorenih vrata**, prigodom čega ćemo organizirati turističko predstavljanje naših županija i gradova te tako nastojati povećati broj turističkih noćenja s ovog tržišta.

Dan otvorenih vrata ove godine održat će se 08. svibnja (subota), u razdoblju između 10 i 18 sati.

Štandovi će biti razmješteni u okviru tri tematska sela:

1. Kulturna baština
2. Sveučilišta
3. Regionalni investitori

Vijesti iz Bruxellesa

Implementing multilevel governance in the European Union naslov je konferencije, održane 19. siječnja, u zajedničkoj organizaciji Odbora regija, Europskog političkog centra i Centra za europske političke studije, a povodom predstavljanja izvještaja Odbora regija o održanim konzultacijama na temu tzv. Bijelog papira o višerazinskoj vladavini.

Strategija EU 2020, koja obuhvaća europske ciljeve za sljedeću dekadu, ističe da se "samo kroz partnerstvo mogu poduzeti i postići specifične aktivnosti i ciljevi, s obzirom da je akcija nužna kako na europskoj, tako i na nacionalnim i regionalnim razinama, a samo interakcija između njih će omogućiti da strategija dosegne svoj puni potencijal".

S primjenom Lisabonskog ugovora, načelo višerazinske vladavine dalje je ojačano, pretvarajući Odbor regija u "stražara supsidijarnosti". Odbor regija sada je ovlašten inicirati sudsko preispitivanje novog EU zakonodavstva koje moguće ne poštuje načelo supsidijarnosti.

EU žargon

Social exlusion: socijalna isključenost je sveobuhvatni pojam korišten od strane Eurokrata kojim se opisuju osobe na rubu društva. Socijalno isključene grupe uključuju dugoročno nezaposlene, invalide, osobe s problemima s alkoholom i drogama i samohrane roditelje. Razine socijalne isključenosti dosta variraju unutar Europske unije, zbog čega je Europska komisija odustala od predlaganja univerzalnih mjera za suočavanje s problemom. Umjesto toga, pozvala je vlade zemalja članica da osmišljavaju redovne nacionalne planove za borbu protiv socijalne isključenosti.